

УВОД

Експресионизам, као епоха ратног доба, јавио се подједнако и у уметности и у књижевности. „Јавио се као супротност профињеном, естетизованом и индивидуалистичком импресионизму. Хтео је да изрази оно што је примарно, исконско у човеку“ (Деретић, 1983, стр. 235). Експресионизам није остао ограничен на уметност и књижевност, већ је деловао такође на целокупан друштвени, политички и културни живот оних народа који су га прихватили.

Устаљени назив експресионизам, произашао је из настојања критичара за закључком када је покрет био већ укореењен у сликарству и књижевности, музици па и позоришту. Сам назив први је лансирао француски сликар Ж.А.Ерве још 1901.године, поводом једне уметничке изложбе у Салону независних сликара и вајара. Познати историчар уметности В.Борингер се овим изразом служи 1911.године, а Ф.Шмит објављује 1912.године чланак под насловом „Експресионисти“, у коме износи обележја неких француских сликара.

МОТИВИ

Унутрашњи сукоб тога времена карактеришу три узбудљива збивања: Први светски рат, Октобарска револуција у Русији и Новембарска револуција у Немачкој. Експресионизам је у политичком погледу значао илузију где је могуће решити велике проблеме друштва препородом човека. „Уколико човек буде добар, могу се решити сви проблеми“ (Констатиновић, 1967, стр. 54-55). Револуција је у уметности захватила сва подручја уметничког стварања: музику, сликарство, вајарство, архитектуру, плес, сценску уметност и литературу. На први поглед она оставља утисак хаотичне збрке супротних емоција, идеја и изражајних облика. Једини повезујући елеменат као да је негација свега постојећег и тешко је разабрати заједничко тле и хоризонт покрета. Супростављени импресионизму, експресионисти су надахнуће за своје стваралаштво налазили тамо где није било традиционалне лепоте. Уместо природе и других лепота, њих занимају неки други мотиви: бучни градови, сиротињска предграђа, болничка одељеља за најтеже, неизлечиве болести, ратна страдања и сл. Експресионизам не допушта никакве стеге у обликовању књижевног текста. Руше се правила песничкога стварања.

Експресионизам је рођен из страха, из осећања бунта и није тешко утврдити какав је став експресиониста према друштву. Све је ово експресионизму несумњиво морало дати и извесну малограђанску хоту: песник пева у заносу, осећа једино себе издвојеног из друштва и одвојеног од земље. Очајање све више одваја песника од реалности живота. Неки представници експресиониста трагали су за оним вечитим, уместо за временски ограниченим и конкретним и тако је вечито постало једна од парола експресионизма. Овај правац је одсјај немира и неспокојства, бриге за судбину човека у грађанском друштву, за кризе човека и за кризе друштва. Експресионисти су имали неисцрпну песничку и животну фантазију, били су смели и доследни у проналазаштву, рушили језичке баријере и лексичка и семантичка правила и били су отворени према свему до тада незваном и на изглед неразумљивом.

ИЗРАЖАВАЊЕ

„Експресионисти дају израза оној унутрашњој динамици која их покреће“ (Констатиновић, 1967, стр.32). Љубав, као мотив у експресионизму, се уопштава, а „пламена жеља за сједињавањем са свемиром добија наиндивидуални суштински карактер космогонског ероса“ (Констатиновић, 1967, стр.33).

Човека су претворили у производ општих, друштвених, природно-научних или медицинско-психијатријских закономерности. Човек и његов уметнички израз били су једино још одраз или презултатат свемоћних историјских психолошких или социолошких процеса.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com